

กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
Strategies for Developing Schools into Learning Organization of the Secondary
Schools under the Office of the Basic Education Commission
in the Lower Northeastern Region 1

โนรี บ่อเงิน* สุวิมล ตั้งประเสริฐ** และ สงวนพงศ์ ชวนชม***

คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, **, ***

Noree Bongeun* Suwimon Tungprasert** and Sanguanpong Chuanchom***

Faculty of Education, Vongchavalitkul University*, **, ***

Corresponding author E-mail: Norikoh2521@hotmail.com

(Received: December 19, 2024; Revised: January 11, 2025; Accepted January 22, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) สร้างกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 3) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ดังกล่าว การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 148 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่น 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยการจัดประชุมกลุ่มสนทนา ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ และระยะที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์โดยผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการ จำนวน 60 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย ดำเนินการตามแผน พัฒนาคุณภาพครูและนักเรียน มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 2) กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ คือ (1) เร่งรัดจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (2) เร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ (3) ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และ (4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์การพัฒนา, องค์กรแห่งการเรียนรู้, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the current conditions and guidelines for developing secondary schools into learning organizations, 2) create strategies for developing secondary schools into learning organizations, and 3) examine the feasibility and usefulness of these strategies. The research was conducted in three phases. Phase 1 consisted of two steps. Step 1 involved studying the current conditions of learning organizations in 148 secondary schools in the Lower Northeastern Region 1. Data were collected using a five-point rating scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) index ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of .93. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. Step 2 involved studying guidelines for developing schools into learning organizations through semi-structured interviews with four school administrators. The data were analyzed using content analysis. Phase 2 focused on creating strategies for developing secondary schools into learning organizations. The suitability of these strategies was assessed through a group discussion with seven experts. Phase 3 examined the feasibility and usefulness of the strategies among 60 school administrators or teachers in administrative roles. Data were collected using a five-point rating scale questionnaire.

The research results were as follows: The current conditions and guidelines for developing secondary schools into learning organizations under the Office of the Basic Education Commission in the Lower Northeastern Region 1 were at a high level overall. Best practices for developing schools into learning organizations included the participation of all stakeholders in educational planning aligned with policies, implementation of action plans, improvement of teacher and learner quality, and continuous supervision and evaluation. The strategies for developing secondary schools into learning organizations under the Office of the Basic Education Commission in the Lower Northeastern Region 1 consisted of a vision, mission, objectives, and four key strategies: (1) expediting the preparation of plans to develop educational institutions into learning organizations, (2) accelerating the development of teachers and educational personnel to enhance their digital technology competencies in learning management, (3) improving the effectiveness of information systems, and (4) promoting the exchange of work-related learning through the professional learning community process. Expert evaluations indicated that these strategies were highly appropriate. The evaluation of the feasibility and usefulness of the strategies was at the highest level.

Keywords: Strategies, Learning Organization, Secondary Schools

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อสังคม ทั้งมวล และสร้างสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย โดยกำหนดให้รัฐ ต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา แห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกจิตสำนึก

ที่ต้อง การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถที่จะปรับตัวได้ อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2566) จะเห็นได้ว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญในการพัฒนา มนุษย์และสังคม ซึ่งการปรับเปลี่ยนองค์รวมทางการศึกษา ทั้งแนวคิด โครงสร้าง กระบวนการในการจัดการศึกษา และการ ปฏิรูปบุคลากรทางการศึกษา เป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระบบการศึกษาจึงถือว่าเป็นรากแก้วแห่งปัญญา เป็นระบบที่ทุกประเทศในโลกให้ความสำคัญมากที่สุดระบบหนึ่ง เพราะเป็นระบบสังคมที่ช่วยพัฒนา คนให้มีความรู้ ส่งเสริมความสามารถและทักษะ รวมถึงการมีค่านิยมที่ดีในการใช้ชีวิต แต่จากวิกฤตการณ์ความแตกต่างทาง เศรษฐกิจสืบเนื่องเป็นเวลานาน และยังไม่เห็นแนวโน้มที่ดีขึ้น สภาพทางสังคมยังคงพ้องให้เห็นความเหลื่อมทางศีลธรรมจรรยา วัณชนธรรมและค่านิยมแบบไทย ๆ โดยที่สังคมในปัจจุบันมีเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมขาดความเข้าใจรากเหง้าของตนเอง การศึกษา วิถีชีวิตของพลเมืองไทยจึงดำเนินไปอย่างขาดเสถียรภาพและไร้ทิศทาง ดังนั้นสถานศึกษาจึงพัฒนาองค์กรให้เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้โดยเกิดจากประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันสร้างองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา (ชลิดา ทรัพย์ะประภา, 2565)

จากการศึกษาสภาพปัญหายังพบว่ามีสถานศึกษาหลายแห่งที่ยังไม่พร้อมต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพราะเกิดปัญหาจากปัจจัยด้านโครงสร้างของสถานศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านคนที่ขาดแรงจูงใจ ความ สร้างสรรค์ และโอกาสในการเรียนรู้ สิ่งใหม่รวมถึงปัจจัยด้านระบบ กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และ การกิจของสถานศึกษา (จิณณภัทร พิบูลวิฑิตธำรง, 2564) ดังนั้นทางออกที่จะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้มีหลายวิธี เช่น การสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบงานต่าง ๆ ให้พร้อมต่อการเรียนรู้ การพัฒนาผู้นำให้เกิด ทักษะต่อการเป็นผู้นำที่มีความเป็นเลิศ การพัฒนากลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากการ บริหารเชิงกลยุทธ์เป็นงานที่สำคัญของการบริหาร โดยเกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและการนำแผน กลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาจะถูกกำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาก้าวหน้า ในทิศทางที่เหมาะสม และให้สถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ ขาญฉลาด กำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างและสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และให้ สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ซึ่งแนวคิดการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ได้มีการบริหารจัดการ เชิงกลยุทธ์ ที่ใช้วิธีการจัดการที่มุ่งเอา “ผลลัพธ์” เป็นที่ตั้งแล้วพัฒนา กลยุทธ์ หรือแนวทางเพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์นั้น การ บริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการตามวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งแต่จะพิเศษตรงที่วัตถุประสงค์นั้นจะได้รับการทบทวนให้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือเรียกว่า วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (นันทรัตน์ เจริญกุล, 2564) ที่กล่าวถึง กระบวนการบริหาร เชิงกลยุทธ์ มีขั้นตอนสำคัญเริ่มด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายใน สถานศึกษาที่เรียกรวม ๆ ว่า SWOT Analysis ที่จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งที่ต้องการให้บรรลุหรือผลลัพธ์ที่ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา สู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1ว่าจะใช้กลยุทธ์อย่างไร จึงจะทำให้การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2.2 เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2.3 เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบ่งเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่สนับสนุน 3) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร 4) ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร 5) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 6) ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 238 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ได้ตัวอย่าง จำนวน 148 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 444 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.93 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 444 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.59 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ชั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ดำเนินการ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 4 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกโรงเรียน คือ 1) เป็นโรงเรียนที่เข้าร่วม

โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) โดยมีหนังสือประกาศรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับรางวัลระดับ OBECQA 2) เป็นโรงเรียนที่มีผลงานได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARD) ระดับชาติ และ 3) เป็นโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษารอบสี่ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดีขึ้นไป การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทางพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่สนับสนุน ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำผลการวิเคราะห์ที่รวบรวมได้มาพิจารณา จัดทำร่างกลยุทธ์การพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำร่าง โดยนำประเด็นสำคัญที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประเด็นจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อน และผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ระหว่างโอกาสและอุปสรรค มากำหนดทิศทางของในการพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยระบุรายละเอียดตามองค์ประกอบของทางพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีที่สนับสนุน ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน จากนั้นจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมร่างกลยุทธ์การพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 ตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 60 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 ศึกษาสภาพความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

4.1.1 ผลการศึกษาสภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวม

ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		ความหมาย	ลำดับ
	M	SD		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์	3.86	0.23	มาก	2
2. ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่สนับสนุน	3.45	0.80	ปานกลาง	5
3. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร	3.43	0.82	ปานกลาง	6
4. ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร	3.61	0.57	มาก	4
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.83	0.43	มาก	3
6. ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน	3.98	0.28	มาก	1
รวม	3.69	0.24	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับสภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.69, SD = 0.25$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.98, SD = 0.28$) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.86, SD = 0.23$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.43, SD = 0.82$)

4.1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สรุปได้ว่า

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ สถานศึกษาต้องร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส (SWOT) โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากร นำผลจากการทำ SWOT ร่วมกันมา กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และเรียนรู้ร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่การทำงานให้ตรงตามความสามารถและความเหมาะสม และจัดประชุมโดยให้หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วมและนำเสนอสรุปผลการดำเนินงาน

2) ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่สนับสนุน สถานศึกษาควรพัฒนาระบบ Wi-Fi ให้ครอบคลุมทั่วถึง และมีประสิทธิภาพในการใช้งาน จัดทำแผนการจัดเก็บข้อมูลโดยการประชุมปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและนำมาประยุกต์ใช้ สนับสนุนการนำ Google Sheets เข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล สร้างฐานข้อมูลออนไลน์ให้เข้าถึงง่าย สะดวกต่อการนำมาใช้ และรวดเร็วต่อการรวบรวม มีจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาโดยบุคลากรภายในที่มีความเชี่ยวชาญ และรับฟังเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบ และให้ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบสรุปผลการดำเนินงาน

3) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร สถานศึกษาควรมีการจัดการประชุมคณะครูและบุคลากร เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ภายในองค์กร รวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่พบภายในสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแผนการแก้ปัญหา มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงานแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ส่งเสริม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบภายในสถานศึกษา และร่วมกันคิดหาวิธีในการจัดการกับปัญหา มีการประชุมเพื่อระดมความคิดของครูโดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาเป็นประเด็นสำคัญในการร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น และร่วมกันจัดทำรายงานผลการแก้ปัญหาและรวบรวมสรุปผลเป็นรายปี

4) ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์การ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดให้มีการแสวงหาความรู้ โดยการส่งบุคลากรไปประชุม อบรม เพื่อนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีการวิเคราะห์ความรู้ โดยการนำเอาความรู้ที่มีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ มีการเผยแพร่ความรู้ โดยการนำเสนอความรู้หลากหลายวิธีการ และมีการนำความรู้จากภายนอกโรงเรียนไปประยุกต์ใช้ภายในโรงเรียนโดยการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ทั้งภายในกลุ่มงาน และต่างกลุ่มงาน

5) ด้านการทำงานเป็นทีม สถานศึกษาควรจัดทำแผนการพัฒนาคูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา มีการมอบหมายผู้อำนวยการในการจัดทีมงานที่ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรตามความถนัดและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันภายในทีม มีและการจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรเกี่ยวกับปัญหาที่พบและสรุปผลการดำเนินงาน

6) ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน สถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน กำหนดโครงสร้างกรอบระยะเวลาในการทำงาน และสร้างความเชื่อมั่นในตัวบุคลากรว่ามีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างสำเร็จ มีการประเมินประสิทธิภาพหรือสมรรถนะของครูก่อนมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และนำผลการประเมินมาวางแผนมอบหมายงานให้ตรงตามความถนัดของบุคลากร เปิดโอกาสครูที่มีความสามารถความตั้งใจ และทุ่มเทในการทำงานได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่สูงขึ้น มีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและผู้บริหารมีการกำกับติดตามการทำงานของครูอยู่เป็นระยะ ๆ อย่างไม่เป็นทางการช่วยอำนวยความสะดวกและสนับสนุน

4.2 ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาศานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.2.1 ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาศานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ทำให้ได้ปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แล้วนำมากำหนดกลยุทธ์การพัฒนาศานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ เพื่อดำเนินการพัฒนากลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย กลยุทธ์การขับเคลื่อน ตัวชี้วัด และโครงการ/ กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

กลยุทธ์การพัฒนาศานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดจัดทำแผนการพัฒนาศานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีสาระที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ขับเคลื่อน

1) พัฒนาแผนการพัฒนาศานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกับคณะครูในกลุ่มเครือข่าย ผู้ปกครองและชุมชน

2) ส่งเสริมการนำแผนการพัฒนาศานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ

- 3) กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- 1) โรงเรียนมีแผนการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
 - 2) จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
- โครงการ/กิจกรรม
- โครงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนการปฏิบัติการประจำปี มี 5 กิจกรรม ดังนี้
- 1) จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
 - 2) ประชุมการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย
 - 3) จัดทำคู่มือการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
 - 4) ประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
 - 5) ประชุมการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
- กลยุทธ์หลักที่ 2 เร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยมีสาระที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
- กลยุทธ์ขับเคลื่อน
- 1) ส่งเสริมความตระหนักให้เห็นคุณค่า ความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
 - 2) จัดให้มีการประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
 - 3) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนางานที่รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง
 - 4) จัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการวิเคราะห์ปัญหาในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- 1) จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
 - 2) จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่พึงพอใจต่อการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
- โครงการ/กิจกรรม
- โครงการยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มี 5 กิจกรรม ดังนี้
- 1) จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
 - 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
 - 3) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
 - 4) จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
 - 5) สะท้อนผล ปรับปรุงและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

กลยุทธ์หลักที่ 3 ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ขับเคลื่อน

1) จัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด

2) มอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงกับเครือข่ายทางการศึกษา

3) จัดระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบันพร้อมใช้งาน และนำมาใช้ในการ

บริหาร

4) นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและจัดการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
ตัวชี้วัด

1) ความถูกต้อง ครบถ้วน เข้าถึงง่ายและเป็นปัจจุบันตามมาตรฐานของระบบข้อมูลสารสนเทศในการ
พัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

2) ความพึงพอใจของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

โครงการ/กิจกรรม

โครงการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ มี

6 กิจกรรม ดังนี้

1) จัดกิจกรรมสร้างความความตระหนักให้กับครูและบุคลากรในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศภายใน

สถานศึกษา

2) ประชุมการวางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา

3) อบรมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศ

มาใช้งานอย่างเป็นระบบ

4) จัดทำคู่มือการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา

5) กำกับและติดตามการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา

6) ปรับปรุงและพัฒนาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ โดยมีสาระที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ขับเคลื่อน

1) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

2) นิเทศ กำกับ ติดตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

3) จัดอบรมและศึกษาดูงานสถานศึกษาด้านแบบในด้านการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการ

เรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

ตัวชี้วัด

1) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน

สถานศึกษา

2) ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่าน

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

โครงการ/กิจกรรม

โครงการส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการปฏิบัติของครูอย่างมีประสิทธิภาพ มี 5 กิจกรรม ดังนี้

- 1) จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรเกี่ยวกับความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
- 2) จัดประชุมการวางแผนการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
- 3) นิเทศ ติดตาม ประชุมสะท้อนผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
- 4) สร้างเครือข่าย และจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา กับโรงเรียนในสังกัด
- 5) ปรับปรุงและพัฒนา ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

4.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ จากการพัฒนากลยุทธ์ฯ โดยการจัดกลุ่มสนทนาร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยแสดงข้อมูลทางสถิติ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

การประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับความเหมาะสม	ลำดับ
1. วิสัยทัศน์	4.85	0.37	มากที่สุด	2
2. พันธกิจ	4.71	0.48	มากที่สุด	7
3. เป้าประสงค์	4.89	0.28	มากที่สุด	1
4. กลยุทธ์หลักที่ 1	4.78	0.35	มากที่สุด	4
5. กลยุทธ์หลักที่ 2	4.83	0.37	มากที่สุด	3
6. กลยุทธ์หลักที่ 3	4.75	0.37	มากที่สุด	6
7. กลยุทธ์หลักที่ 4	4.76	0.37	มากที่สุด	5
ค่าเฉลี่ย	4.80	0.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ภาพรวมของกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, $SD 0.29$) ประกอบด้วยด้านวิสัยทัศน์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.85$, $SD = 0.37$) พันธกิจ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.71$, $SD = 0.48$) เป้าประสงค์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.89$, $SD = 0.28$) ด้านกลยุทธ์หลักพบว่า กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลยุทธ์หลักที่ 2 เร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.83$, $SD = 0.37$) รองลงมา คือ กลยุทธ์

หลักที่ 1 เร่งรัดจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.78, SD = 0.35$) กลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.76, SD = 0.37$) และกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กลยุทธ์หลักที่ 3 ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.75, SD = 0.37$)

4.3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 60 คน ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ ได้มาซึ่งค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงข้อมูลทางสถิติ แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา สู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

การประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์	ความเป็นไปได้			ลำดับ	ความเป็นประโยชน์			ลำดับ
	M	SD	ระดับ		M	SD	ระดับ	
1. วิสัยทัศน์	4.86	0.34	มากที่สุด	2	4.90	0.03	มากที่สุด	2
2. พันธกิจ	4.77	0.21	มากที่สุด	4	4.80	0.20	มากที่สุด	5
3. เป้าประสงค์	4.71	0.22	มากที่สุด	5	4.75	0.21	มากที่สุด	7
4. กลยุทธ์หลักที่ 1	4.81	0.16	มากที่สุด	3	4.86	0.16	มากที่สุด	3
5. กลยุทธ์หลักที่ 2	4.94	0.08	มากที่สุด	1	4.97	0.05	มากที่สุด	1
6. กลยุทธ์หลักที่ 3	4.70	0.16	มากที่สุด	7	4.77	0.16	มากที่สุด	6
7. กลยุทธ์หลักที่ 4	4.71	0.15	มากที่สุด	5	4.81	0.12	มากที่สุด	4
ค่าเฉลี่ย	4.79	0.08	มากที่สุด		4.84	0.07	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, SD = 0.08$) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.07$) ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, SD = 0.34$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.90, SD = 0.03$) ด้านพันธกิจ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77, SD = 0.21$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, SD = 0.20$) ด้านเป้าประสงค์ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.71, SD = 0.22$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.75, SD = 0.21$) ด้านกลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.81, SD = 0.16$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, SD = 0.16$) ด้านกลยุทธ์หลักที่ 2 เร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.94, SD = 0.08$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.97, SD = 0.05$) ด้านกลยุทธ์หลักที่ 3 ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70, SD = 0.16$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77, SD = 0.16$) ด้านกลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.71, SD = 0.15$) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.81, SD = 0.12$)

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 สภาพความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดโครงสร้างของการทำงานที่เหมาะสม มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงาน มีโครงสร้างการทำงานมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความสะดวกคล่องตัว มีการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน ชมเชยให้ครูเพื่อเป็นอย่างที่ดีในการทำงาน มีระบบการพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรม สนับสนุนด้านการเงินและทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการอบรม ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และนโยบายในการสร้างแรงจูงใจ ให้รางวัลตอบแทนแก่ครูที่มีผลงานดีเด่น หรือผู้ที่สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

5.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดโอกาสให้บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม สร้างความตระหนัก ทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุธ วงศ์ใหญ่ และคณะ (2567) พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5.1.2 ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่สนับสนุน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร และจัดระบบสารสนเทศเทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยมีการใช้อินเตอร์เน็ตความเร็วสูงทำให้สืบค้นเข้าถึงง่าย รวมไปถึงมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร มีการแนะนำเอกสาร Website ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแก่ครู ทำให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง มีสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการรับ-ส่งข่าวสารและข้อมูลภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุธ วงศ์ใหญ่ และคณะ (2567) พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับครูให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูมีการระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้ภายในโรงเรียน มีการกระตุ้นให้ครูนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ และสร้างเครือข่ายขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลสู่สาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ มาศรี และศิริพงษ์ เสาภายน (2565) พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายมัธยมศึกษาพัฒนาการ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.4 ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ทำการส่งเสริมและสนับสนุนครูให้ได้รับความรู้จากภายนอกโรงเรียน โดยการฝึกอบรม และศึกษาดูงาน มีการกระตุ้นให้ครูได้เกิดการเรียนอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จนเกิดทักษะด้านต่าง ๆ เกิดความคิดที่แปลกใหม่ เกิดนวัตกรรมใหม่ที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการถ่ายทอดความรู้ โดยวิธีการปฏิบัติที่ดีที่รับมาจากการทำงานในโรงเรียน หรือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานอื่น มีจัดให้มีวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ให้ครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุธ วงศ์ใหญ่ และคณะ (2567) ผลวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวัฒน์ มาศรี และศิริพงษ์ เสาภายน (2565) ผลวิจัยพบว่า ความเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5.1.5 ด้านการทำงานเป็นทีม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงาน การจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน โครงสร้างในการมีความยืดหยุ่นตามบทบาท มีการจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ มาศรี และศิริพงษ์ เคาภายน (2565) พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ด้านการทำงานเป็นทีม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5.1.6 ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้มีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ชมเชยให้ครูเพื่อเป็นอย่างที่ดีในการทำงาน มีระบบการพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรม สนับสนุนด้านการเงินและทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการอบรม ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และนโยบายในการสร้างแรงจูงใจ ให้รางวัลตอบแทนแก่ครูที่มีผลงานดีเด่น หรือผู้ที่สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุธ วงศ์ใหญ่ และคณะ (2567) พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5.2 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่า ผู้บริหารครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ พัฒนาคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน มีกำกับติดตาม การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสร ใจซื่อ (2564) ผลวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร ปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น มีการพัฒนาบุคลากร พัฒนาทีมงาน พัฒนาระบบการจัดการความรู้ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีโดยองค์การควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการแสวงหาความรู้และกระจายข้อมูลความรู้ต่าง ๆ

5.3 กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์หลักที่ 2 เร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์หลักที่ 3 ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการยกย่องกลยุทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านผู้นำด้านการศึกษาหรือพัฒนาองค์กร และด้านการวางแผนกลยุทธ์ได้กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งการประเมินกลยุทธ์โดยการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผลการวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากผู้วิจัย อีกทั้งได้มีการศึกษาสภาพการปฏิบัติของสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

มัธยมศึกษา มีการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อนำมา SWOT Analysis จุดแข็งและจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตริน ทิพย์ดี และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

5.4 กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจอาจเนื่องมาจากการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการประชุมกลุ่มสนทนาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านผู้นำด้านการศึกษาหรือพัฒนาองค์กร และด้านการวางแผนกลยุทธ์ ทำให้กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam (1983, อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2564) ที่กล่าวถึงมาตรฐานของกิจกรรมการประเมิน ดังนี้ 1) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน การตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ทันเวลาและมีผลต่อการนำไปใช้ 2) มาตรฐานความเป็นไปได้ เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัด และคุ้มค่า 3) มาตรฐานความเหมาะสมเป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ และ 4) มาตรฐานความถูกต้อง เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบ และสารสนเทศที่เพียงพอสำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจตริน ทิพย์ดี และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า กลยุทธ์การบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีการสร้างควมตระหนักให้ครูในปรับเปลี่ยนรูปแบบความคิดเพื่อก้าวไปสู่สิ่งใหม่ที่โรงเรียนคาดหวังไว้ โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อสร้างวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

6.1.2 ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถสืบค้นได้ง่าย และนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.3 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภายในโรงเรียน เพื่อให้ครูในสถานศึกษาเกิดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

6.1.4 ด้านการเรียนรู้จากภายนอกองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดให้มีวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ในด้านต่างๆ แก่คณะครูอยู่เสมอ เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6.1.5 ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันของคณะครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยเน้นการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทุกด้านอย่างมีคุณภาพ

6.1.6 ด้านโครงสร้างที่เหมาะสมและการเสริมแรงจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนโดยมีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

6.2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

6.2.3 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เน้นปัจจัยความสำเร็จสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

7. เอกสารอ้างอิง

- จิณณภัทร พิบูลวิทิตธำรง. (2564). กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ [ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสยาม.
- เจตริน ทิพย์ดี, บุญเลิศ วีระพรกานต์ และพระครูพิจิตรศุภการ. (2566). กลยุทธ์การบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 5(1), 187-199. <https://sl1nk.com/0y3ho5w>
- ชลิดา ทวีพะยะประภา. (2565). การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของภาครัฐตามหลักสังคหวัตถุธรรม. *วารสารบรรพการศึกษามนุษยสังคมศาสตร์*, 3(2), 36-48. <https://sl1nk.com/um80evk>
- นันทรัตน์ เจริญกุล. (2564). *การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสรา ใจเชื้อ. (2564). แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(4), 126-135.
- วรารุณ วงศ์ใหญ่, วิฑิตกรณ ยาวีไชย จาริกศิลป์ และชูชาติ พวงสมจิตร์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*, 11(1), 161-184.
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2564). *ทฤษฎีการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภวัฒน์ มาศรี และศิริพงษ์ เสาภายน. (2565). การพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(4), 203-214.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2566). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2564*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). แอคทิฟ พรินท์.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>